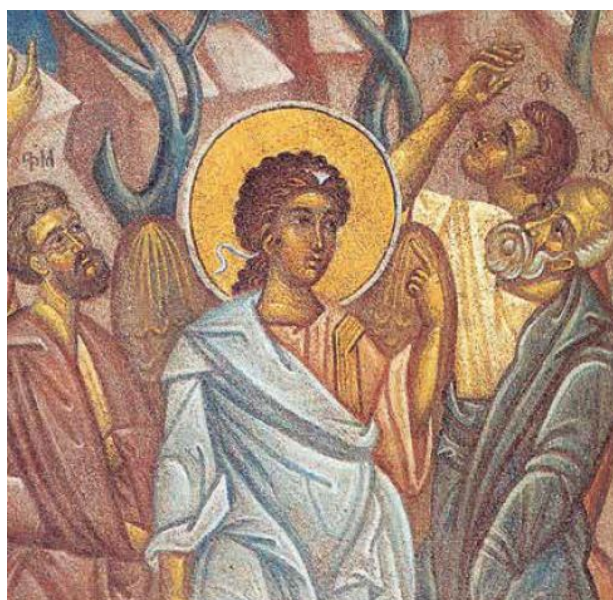

πρεσβυτέρα ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ - ΚΟΡΩΝΑΙΟΥ
ΣΤΕΛΛΑ ΠΛΑΤΑΡΑ

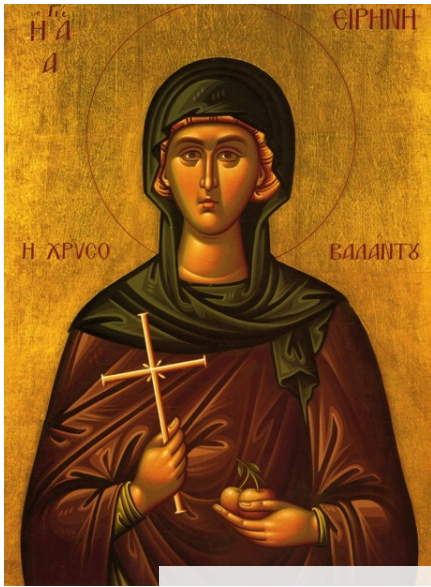
ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ ΒΟΗΘΗΜΑ
ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΠΙΣΤΕΥΩ

ή μαρτυρία

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΑΘΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟ (ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ)

Η ΟΣΙΑ ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΒΑΛΑΝΤΟΥ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να ενισχυθούν τα παιδιά στην πίστη πως ο Θεός δημιούργησε τον αόρατο κόσμο.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Τι βλέπουμε γύρω μας με τα σωματικά μας μάτια· ο αόρατος κόσμος που μας περιβάλλει, ο φύλακας Άγγελός μας, η παρουσία των Αγγέλων στη ζωή μας.
- Η οσία Ειρήνη γεννιέται στην Καππαδοκία από σπουδαία οικογένεια και την επιλέγουν για υποψήφια νύφη του αυτοκράτορα.
- Η συνάντηση με τον γέροντα Ιωαννίκιο, η επιθυμία της να γίνει μοναχή, η προφητεία για τη μονή Χρυσοβαλάντου.
- Η προφητεία πραγματοποιείται, Αγία δείχνει ταπείνωση, υπακοή, μελέτη, αγάπη· με τον θάνατο της γερόντισσας Άννας ο πατριάρχης την ορίζει ηγουμένη· το βάρος της ευθύνης.
- Άγγελος στέλνεται από τον Θεό για να της αποκαλύπτει τις ανάγκες των ψυχών· η φήμη της απλώνεται και πλήθη ζητούν την καθοδήγησή της.
- Διασώζει από κινδύνους, ελευθερώνει από πονηρά πνεύματα, θαυμαστή προσευχή στον κήπο της μονής, νεανική ομορφιά σε μεγάλη ηλικία· το θαύμα με τα τρία μήλα, που έφερε ο καπετάνιος από την Πάτμο, δώρο από τον Ευαγγελιστή Ιωάννη.
- Η Αγία ετοιμάζεται για την κοίμησή της με νηστεία, τρώγοντας μόνο από το ουράνιο μήλο· στις 28 Ιουλίου, Κυριακή, μεταλαμβάνει, ευλογεί τις αδελφές και αναχωρεί για τον ουρανό.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Υπάρχουν δημιουργήματα του Θεού που δεν τα βλέπουμε;
- Ποιος στέκεται πλάι μας από την ημέρα που βαπτιστήκαμε;
- Έχετε επισκεφτεί ποτέ μοναστήρι; Τι σας κάνει εντύπωση από τη ζωή εκεί;
- Πώς νομίζετε ότι είναι ο Παράδεισος;

➤ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: Πιάσ' τον, πέφτει!*

Ας ανοίξουμε τα μάτια μας προσεκτικά: κοιτάζουμε ο ένας τον άλλον, καθώς κι όλη την υπόλοιπη δημιουργία του Θεού. Αντικρίζουμε ακόμα όσα εμείς οι άνθρωποι κατασκευάσαμε, άλλα με σεβασμό στη φύση κι άλλα όχι. Κι όμως· δεν βλέπουμε τα πάντα. Γύρω μας υπάρχει ένας ολόκληρος αόρατος κόσμος, με πιο κοντινό μας πρόσωπο τον φύλακα Άγγελό μας που μας σκεπάζει με αγάπη, από την ημέρα που βαπτιστήκαμε. Φανταστείτε πόσοι φύλακες Άγγελοι συντροφεύουν την καθημερινή μας ζωή στο σπίτι, στο σχολείο, στον δρόμο. Άγγελοι διακονούν τους ιερείς μας στον ναό, Άγγελοι πανηγυρίζουν σε ουρανό και γη κάθε φορά που μετανιώνουμε και νικάμε την αμαρτία. Μας φαίνεται απίστευτο, αλλά πολλοί Άγιοι αξιώθηκαν να τους δουν και να ακούσουν τα λόγια τους· όπως η Αγία που θα γνωρίσουμε και σήμερα, η οσία Ειρήνη η Χρυσοβαλάντου.

Η οσία Ειρήνη έζησε στα βυζαντινά χρόνια, την εποχή που η Εκκλησία μας μόλις είχε ειρηνέψει από τη φοβερή αίρεση της εικονομαχίας. Γεννήθηκε στην Καππαδοκία και ήταν κόρη ενός σπουδαίου στρατηγού. Σε πολύ νεαρή ηλικία την διάλεξαν σαν υποψήφια νύφη για τον νεαρό αυτοκράτορα Μιχαήλ, χάρη στη μόρφωση, τη φρονιμάδα και την ομορφιά της. Καθώς όμως ταξίδευε προς την Κωνσταντινούπολη, επισκέφτηκε έναν σοφό γέροντα, τον όσιο Ιωαννίκιο, να πάρει την ευχή του. Έκπληκτη τότε τον είδε να γονατίζει μπροστά της λέγοντας: "Καλώς ήλθες, δούλη του Θεού, Ειρήνη. Πήγαινε με χαρά στη Βασιλεύουσα, γιατί το μοναστήρι του Χρυσοβαλάντου σε χρειάζεται!"

Η Ειρήνη ένωσε μεγάλη συγκίνηση και παρηγοριά μ' αυτά τα λόγια. Σε κανέναν δεν είχε μιλήσει για τη βαθιά της επιθυμία να γίνει μοναχή. Και να που ο Θεός της έδινε ένα σημάδι. Ο προφητικός λόγος του σοφού γέροντα έγινε σε λίγο καιρό πραγματικότητα· ο Μιχαήλ διάλεξε μια άλλη σύζυγο κι η Ειρήνη αφιερώθηκε στον Χριστό μέσα στο όμορφο μοναστήρι των Αρχαγγέλων, στην περιοχή Χρυσοβαλάντου.

Η νεαρή μοναχή γρήγορα ξεχώρισε για την ταπείνωση και την υπακοή της. Με προθυμία βοηθούσε στις πιο δύσκολες εργασίες του μοναστηριού, χωρίς ποτέ να μιλά για τα χαρίσματα και την ευγενική καταγωγή της. Με προσευχή, νηστεία, μελέτη και μεγάλη αγάπη στις άλλες αδελφές συνεχώς προόδευε στην πνευματική ζωή. Πέρασαν, λοιπόν, έξι χρόνια κι η ηγουμένη Άννα πέθανε σε βαθιά γεράματα· ο πατριάρχης Μεθόδιος όρισε αμέσως νέα γερόντισσα της μονής την Ειρήνη. Τι μεγάλη τιμή! Μα ενώ όλες οι μοναχές δόξαζαν τον Χριστό για την απόφαση του πατριάρχη, η Ειρήνη έκλαιγε με πικρά δάκρυα, γιατί ένωθε ανάξια γι' αυτό το σπουδαίο έργο. Από τότε αύξησε τις αγρυπνίες και τις νηστείες της και προσευχόταν να την φωτίζει ο Θεός πώς θα καθοδηγήσει σωστά τις αδελφές, που είχαν γίνει πια πνευματικά της παιδιά.

Ένα πρωί, καθώς έμπαινε στον ναό να προσκυνήσει, είδε μπροστά της έναν φωτεινό Άγγελο! "Χαίρε, δούλη του Θεού, Ειρήνη! Εκείνος με έστειλε, με την εντολή να σου αποκαλύπτω όσα κρύβουν οι ανθρώπινες καρδιές, για να τις βοηθήσεις να σωθούν!" τον άκουσε να της λέει. Η Αγία δεν φοβήθηκε, αλλά ευχαρίστησε τον Χριστό και προσκύνησε με σεβασμό τον τόπο που είχε πατήσει ο Άγγελος. Από τότε τον ένωθε πάντα πλάι της να της φανερώνει τις σκέψεις και τα προβλήματα που ταλαιπωρούσαν τις μοναχές που έρχονταν να την συμβουλευτούν· κι εκείνη με αγάπη τους συμπαραστεκόταν και τους έδειχνε το θέλημα του Θεού. Τόσο σοφή ήταν η καθοδήγησή της, που άρχισαν να την επισκέπτονται πλήθη λαού από την Κωνσταντινούπολη, άνθρωποι απλοί, αλλά και ευγενείς, για να τους διδάξει.

Τα θαύματα στη ζωή της οσίας Ειρήνης συνεχίστηκαν για πολλά χρόνια. Με την προσευχή της έσωσε χριστιανούς από φοβερούς κινδύνους και ελευθέρωνε ασθενείς από τα πονηρά πνεύματα. Κάποτε οι αδελφές την έβλεπαν κρυφά μέσα στη νύχτα να υψώνεται από τη γη στον κήπο του μοναστηριού και να προσεύχεται, ενώ τα κυπαρίσσια λύγιζαν μπροστά της, σαν να την προσκυνούν! Έφτασε σε μεγάλη ηλικία, πάνω από εκατό ετών, η μορφή της όμως κράτησε τη νεανική της ομορφιά, δείχνοντας έτσι και την ομορφιά της ψυχής της. Όταν ήρθε η ώρα να την καλέσει ο Θεός κοντά Του, την προετοίμασε με το εξής θαύμα: ένα πρωινό την επισκέφθηκε ένας καπετάνιος από την Πάτμο, φέρνοντάς της τρία πολύ όμορφα μήλα. Της διηγήθηκε ότι, καθώς το καράβι του έφευγε από το λιμάνι του νησιού, ένας γέροντας φάνηκε να τους πλησιάζει περπατώντας πάνω στα κύματα. Ήταν ο άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος! Μόλις έφτασε κοντά τους, ο καπετάνιος έκπληκτος τον άκουσε να λέει: "Πάρε αυτά τα μήλα. Είναι από τον Παράδεισο! Τρία θα δώσεις στον Πατριάρχη και τρία στην ηγουμένη Ειρήνη, που πολύ τα επιθυμούν."

Η αγία Ειρήνη κατάλαβε ότι σε λίγο καιρό θα αναχωρούσε από αυτόν τον κόσμο. Από τα ουράνια αυτά και ευωδιαστά μήλα μοίρασε ένα κομμάτι για ευλογία σε όλες τις αδελφές· τις τελευταίες όμως ημέρες της ζωής της εκείνη τρεφόταν μόνο από το τρίτο μήλο, νηστεύοντας κάθε άλλη τροφή. Ήταν ημέρα Κυριακή, 28 Ιουλίου, όταν η Οσία κοινωνήσε στη Θεία Λειτουργία, αποχαιρέτησε με αγάπη τις υπόλοιπες μοναχές, ζητώντας τους συγγνώμη και παρακάλεσε τον Χριστό να τις σκεπάζει από τις επιθέσεις του εχθρού. Έπειτα έκλεισε τα μάτια της κι ακολούθησε τον Άγγελο, που πάντα τη βοηθούσε, στον δρόμο προς τον ουρανό!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Ποια επιθυμία είχε η νεαρή Ειρήνη όταν έφυγε από την Καππαδοκία; Ποιον συνάντησε στον δρόμο της;
- Γιατί διάλεξαν την οσία Ειρήνη για ηγουμένη σε τόσο νέα ηλικία; Ποιον έστειλε ο Θεός να τη βοηθήσει;
- Τι θαυμαστά γεγονότα θυμάστε από τη ζωή της οσίας Ειρήνης;
- Ποιο ήταν το τέλος της ζωής της και πότε τη γιορτάζουμε; (την ημέρα της κοίμησής της)

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ας ζητάμε πάντα από τον φύλακα Άγγελό μας να μας οδηγεί με ασφάλεια στον δρόμο του Θεού, όπως έκανε και η οσία Ειρήνη η Χρυσοβαλάντου.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Ακολουθώντας το δογματικό στόχο του μαθήματος ο κατηχητής μπορεί να μιλήσει για τους Αγγέλους. Πρόκειται για τον αόρατο κόσμο που δημιουργήθηκε πριν από τον υλικό. Έργο των Αγγέλων είναι η δοξολογία του Θεού και η επιτέλεση των εντολών Του. Οι Άγγελοι μεταφέρουν το θέλημα του Θεού στους ανθρώπους (άγγελος=αγγελιαφόρος), προφυλάσσουν τους ανθρώπους από κινδύνους και μεταφέρουν τις προσευχές μας στον Θεό. Όπως μας λέει ο απόστολος Παύλος, είναι «λειτουργικά πνεύματα εις διακονίαν άποστελλόμενα διά τούς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν» (Προς Εβραίους, α' 14).
2. Οι Άγγελοι που εμφανίζονταν στους ανθρώπους είχαν συνήθως τη μορφή νέου άνδρα ο οποίος είχε φτερά και μιλούσε με ανθρώπινη φωνή. Αυτό βλέπουμε και στο σημερινό μάθημα. Ο κατηχητής μπορεί να ρωτήσει τα παιδιά αν θυμούνται και άλλες τέτοιες περιπτώσεις (Άγγελος δρόσιζε τους τρεις παίδες στο καμίνι, ο Αρχάγγελος Γαβριήλ παρουσιάστηκε στη Θεοτόκο την ημέρα του Ευαγγελισμού, Άγγελος συμβούλεψε τον Ιωσήφ να προστατεύει την Παναγία, Άγγελοι έφεραν στους βοσκούς τη χαρούμενη είδηση της γέννησης του Χριστού, Άγγελος εμφανίστηκε στους τρεις μάγους για να αλλάξουν κατεύθυνση αποφεύγοντας τον Ηρώδη, Άγγελος παρηγορούσε τον Κύριο στον κήπο της Γεθσημανή, Άγγελο συνάντησαν οι Μυροφόρες στον τάφο του Χριστού κ.ά.). Στην Αγία Γραφή αναφέρονται τα ονόματα τριών Αγγέλων: Γαβριήλ, Μιχαήλ και Ραφαήλ.
3. Κάθε χριστιανός έχει το φύλακα Άγγελό του. Αυτός μένει διαρκώς κοντά μας από την ώρα του Βαπτίσματος έως το τέλος της ζωής μας. Σεβόμενος όμως την ελευθερία μας, απομακρύνεται λυπημένος όταν σκεπτόμαστε και πράττουμε αντίθετα με το θέλημα του Θεού. Αν μετανοήσουμε ειλικρινά, τότε μας πλησιάζει πανηγυρίζοντας από χαρά. Κάθε βράδυ στο τέλος της ακολουθίας του Αποδείπνου διαβάζουμε την προσευχή στο φύλακα Άγγελό μας.
4. Οι ουράνιες δυνάμεις χωρίζονται κατά πολλούς Πατέρες σε 10 τάγματα: Άγγελοι, Αρχάγγελοι, Εξουσίες, Θρόνοι, Αρχές, Κυριότητες, Δυνάμεις, Χερουβίμ, Σεραφίμ και, τέλος, το τάγμα εκείνο που εξέπεσε από τη σχέση αγάπης με τον Θεό και τη δημιουργία Του, λόγω του εγωισμού, και του οποίου οι Άγγελοι έγιναν σκοτεινοί δαίμονες. Το εκπεσόν 10ο τάγμα επιθυμούν να αντικαταστήσουν ζώντας ασκητική και αγγελική ζωή οι μοναχοί και οι μοναχές.
5. Η Εκκλησία μας τιμά τους Αγγέλους με δύο τρόπους. Η Δευτέρα είναι ημέρα αφιερωμένη στις αγγελικές δυνάμεις κι επιπλέον στις 8 Νοεμβρίου γιορτάζουμε τη Σύναξη όλων των αγγελικών δυνάμεων με πρωτοστάτη τον αρχάγγελο Μιχαήλ.

6. Σε αυτό το μάθημα ας τονίσουμε στα παιδιά ότι οι μοναχοί δεν είναι άνθρωποι που δεν αγαπούν τις οικογένειές τους ή τον υπόλοιπο κόσμο και γι' αυτό τον λόγο αποφασίζουν να αποσυρθούν από αυτόν. Βαθιά μέσα τους ακούν μια ιδιαίτερη κλήση· διαλέγουν την ησυχία, την άσκηση, την προσευχή, την ακτημοσύνη, γιατί έτσι ελευθερώνονται από τις πολλές μέριμνες κι έρχονται πιο κοντά στον Θεό, τον Οποίο αγαπούν. Στον αγώνα τους αυτόν, πρόθυμα σηκώνουν και τα δικά μας βάρη· από το μοναστήρι ή το ασκητήριό τους προσεύχονται καθημερινά για εμάς και τη σωτηρία όλου του κόσμου. Γίνονται έτσι οι «ασურματιστές του Θεού» όπως έλεγε κι ο άγιος γέροντας Παΐσιος (βλέπετε και 7ο μάθημα).
7. Η οσία Ειρήνη εμπιστεύθηκε εντελώς τον εαυτό της από τη νεαρή της ηλικία στον Θεό κι Εκείνος οδήγησε τα βήματά της. Έδωσε λύση στο πρόβλημα του γάμου με τον νεαρό αυτοκράτορα (που η Αγία δεν επιθυμούσε), της φανέρωσε το μοναστήρι στο οποίο θα ζούσε θαυμαστή ζωή, της παρουσίασε ουράνιο βοηθό στη διακονία της, την αξίωσε να θαυματοργεί και την ειδοποίησε με εξαιρετικό τρόπο για την κοίμησή της που πλησίαζε. Εκείνη αγωνιζόταν με προσευχή, υπακοή, νηστεία, μελέτη και αγάπη κι ο Θεός έδειχνε τον δρόμο.
8. Όσοι ονομάζονται οι Άγιοι που προέρχονται από τον μοναχικό βίο και την άσκηση. Αφιέρωσαν ολόκληρη τη ζωή τους στον Θεό, όπως θα δούμε και στο 7ο, 11ο και 16ο μάθημα· πολλοί εξ αυτών έζησαν σε ερήμους και σε δύσβατα μέρη με πίστη και υπομονή και οι περισσότεροι «κοιμήθηκαν εν ειρήνη» (υπάρχουν, βέβαια, και οι οσιομάρτυρες).
9. Η εικονομαχία ήταν από τις πιο σοβαρές αιρέσεις που αντιμετώπισε η Εκκλησία μας και τάραξε επί πολλά έτη το Βυζάντιο. Περισσότερα για τις άγιες εικόνες λέμε στο 16ο μάθημα.
10. Στο νησί της Πάτμου, όπου είχε εξοριστεί, ο απόστολος και ευαγγελιστής, ο άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος συνομίλησε με τον Θεό. Στο σπήλαιο της Αποκαλύψεως άκουγε τη φωνή Του και, ενώ βρισκόταν σε έκσταση, μιλούσε στον μαθητή του, τον Πρόχορο, που έγραφε το κείμενο της Αποκάλυψης. Γι' αυτό και είναι ο πολιούχος του νησιού και είναι μεγάλο το θαύμα που έκανε με την εμφάνισή του στον καπετάνιο, στέλνοντας τα παραδεισένια μήλα.

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. Για τις απορίες των παιδιών που σχετίζονται με το τι ακριβώς είναι οι Άγγελοι αναφέρουμε πως όσα γνωρίζουμε, τα μαθαίνουμε από την Αγία Γραφή (βλέπετε και Ε1). Οι Άγγελοι είναι άυλες και αθάνατες υπάρξεις. Δεν έχουν υλικό σώμα, γι' αυτό και δεν φαίνονται. Για να το καταλάβουν αυτό τα παιδιά, μπορεί ο κατηχητής να φέρει και το παράδειγμα της ανθρώπινης ψυχής η οποία δεν φαίνεται, αλλά υπάρχει. Αφού δεν έχουν σώμα, δεν έχουν ούτε φύλο ούτε ηλικία. Τροφή τους είναι η θέα του Θεού, τον Οποίο βλέπουν όσο μόνο τους επιτρέπεται και είναι δυνατό. Μπορούν επίσης εύκολα να μετακινηθούν με τα νοητά φτερά τους από τον ένα τόπο στον άλλο, αλλά δεν είναι πανταχού παρόντες, όπως ο Θεός. Αγιογραφούνται ενδεδυμένοι με στρατιωτική στολή, δείγμα ότι μας ενισχύουν στον πνευματικό μας αγώνα εναντίον των κακών λογισμών.
2. Συχνά τα παιδιά έχουν την απορία, αν κι εκείνα μπορούν να δουν Αγγέλους ή αν σήμερα υπάρχει περίπτωση να κατέβουν Άγγελοι και να τους δουν οι άνθρωποι. Σε μια τέτοια απορία χρειάζεται να εξηγήσει ο κατηχητής ότι αυτό έχει σχέση με την ταπείνωση και την πίστη μας, με το πόσο κοντά στον Θεό είμαστε. Ας θυμηθούμε επίσης πως στη Θεία Λειτουργία –που είναι σύναξη Ουρανού και γης– μαζί με τον Αρχιερέα ή τον ιερέα συλλειτουργούν και Άγγελοι. Έχουν καταγραφεί ακόμα και σήμερα μαρτυρίες άγιων ιερέων και λειτουργών ή και παιδιών που διακονούν στο ιερό Βήμα, οι οποίοι είδαν Αγγέλους ή άκουσαν ουράνιες αγγελικές μελωδίες την ώρα της Θείας Λειτουργίας. Αλλά κι αν δεν δούμε Αγγέλους με τα σωματικά μας μάτια, είναι σημαντικό το ότι όλοι μπορούμε να συμμετέχουμε στην αγγελική ζωή παίρνοντας μέρος στα Μυστήρια της Εκκλησίας μας.

3. Αν υπάρξουν απορίες σχετικές με το εκπεσόν τάγμα ο κατηχητής καλό είναι να γνωρίζει ότι ένας από τους Αρχαγγέλους, που έπλασε ο Θεός, ήταν και ο Εωσφόρος. Αυτός, γεμάτος εγωισμό, υπερηφανεύτηκε ότι μπορεί να γίνει ίσος με τον Θεό. Παρέσυρε τότε κι άλλους Αγγέλους, που μετατράπηκαν σε σκοτεινούς δαίμονες. Απέναντι σ' αυτή τη συγκλονιστική πτώση συγκεντρώθηκαν όλοι οι επουράνιοι Άγγελοι, κι ο αρχάγγελος Μιχαήλ αναφώνησε: «Στῶμεν καλῶς· στῶμεν μετὰ φόβου Θεοῦ» κι αμέσως όλοι οι Άγγελοι στάθηκαν πιστοί στον Θεό. Αυτό το γεγονός ονομάζεται Σύναξη των Αγγέλων. Το γιορτάζουμε στις 8 Νοεμβρίου, γιατί με τη Σύναξή τους οι Άγγελοι έδειξαν την πίστη τους στον Δημιουργό τους κι έμειναν σταθεροί στην αγιότητα και στο καλό. Ας τους μιμηθούμε!
4. "Πώς η οσία Ειρήνη ελευθέρωνε ανθρώπους από τα πονηρά πνεύματα;" Ο διάβολος μας πολεμά, γιατί ζηλεύει τον άνθρωπο κι αρνείται να παραδεχτεί την ήττα του. Δεν έχει όμως εξουσία επάνω μας, εφόσον μένουμε μέσα στη χάρη των Μυστηρίων με ταπείνωση. Αν όμως απομακρυνθούμε από την Εκκλησία ή παραμένουμε κοροϊδεύοντας τον Θεό, τότε μένουμε εκτεθειμένοι στις πονηρές δυνάμεις και θα χρειαστούμε βοήθεια. Στο θέμα του διαβόλου και των δαιμόνων τα παιδιά έχουν συχνά πλήθος ερωτημάτων ή οπτικών παραστάσεων (από βυζαντινές αγιογραφίες έως ταινίες και υλικό από το διαδίκτυο). Δεν πρέπει να ακολουθήσουμε αυτή την κατεύθυνση, γιατί συνήθως δε βγάζει πουθενά (συνεχώς αναφύονται ερωτήσεις), αναστατώνει πολλά παιδιά και δεν έχει πνευματικό όφελος. Στόχος μας είναι να κατηχηθούμε γνωρίζοντας τον Θεό και όχι ασχολούμενοι με τον διάβολο, παρά μονάχα για το πώς θα τον αγνοούμε ή θα αμυνόμαστε στις επιθέσεις του.

5. «Όντως ο Παράδεισος είναι ένας κήπος με πλούσια δέντρα και φυτά, και κρυστάλλινα νερά να κυλούν;». Ο άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης σημειώνει στον βίο του οσίου Ευφροσύνου (που θα τον δούμε στο 16ο μάθημα με παρόμοιο θαυμαστό γεγονός) ότι τα αγαθά που θα απολαύσουν οι δίκαιοι δεν έχουν καμία σχέση με γήινα αγαθά, όπως είπε και ο απόστολος Παύλος: «εκείνα που έχει ετοιμάσει ο Θεός από καταβολής κόσμου δια τους αγαπώντας αυτόν είναι τέτοια, τα οποία μάτι δεν είδε ποτέ και αυτί δεν έχει ακούσει και ανθρώπινος νους δεν έχει φαντασθεί» (Α΄ Κορινθ. β΄ 9). Αλλά, συνεχίζει ο άγιος Νικόδημος, ο Θεός για να βοηθήσει εμάς, τους αδύναμους ανθρώπους και να παρηγορήσει τον πόθο μας, μάς δείχνει αισθητά αγαθά, που μπορούμε να τα δούμε και να τα καταλάβουμε, όπως άνθη, μήλα κλπ. Έτσι θα μπορέσουμε να πλησιάσουμε με τον νου μας τα πνευματικά αγαθά που θα απολαύσουν οι δίκαιοι στον Ουρανό.
6. «Μήπως η ζωή στο μοναστήρι είναι ένας εύκολος τρόπος να γλυτώσεις από τα βάσανα της ζωής;» Όποιος έχει διαβάσει τους βίους των ασκητών και ασκητριών κι έχει επισκεφτεί ιερές μονές ως ταπεινός προσκυνητής, διαπιστώνει ότι η πραγματικότητα είναι πολύ διαφορετική. Οι μοναχοί κι οι μοναχές ζουν μια ιδιαίτερα κοπιαστική ζωή νηστείας και άσκησης, φιλοξενούν πλήθος κουρασμένων πνευματικά χριστιανών που βρίσκουν παρηγοριά και ανάταση κοντά τους, προσεύχονται νυχθημερόν για κάθε άνθρωπο του κόσμου, ελεούν φτωχούς, περιθάλπουν ασθενείς... Μοιάζει εύκολη μια τέτοια ζωή; Ας παροτρύνουμε τα παιδιά να επισκεφτούν μαζί μας ή με τις οικογένειές τους τέτοιους τόπους άσκησης και προσευχής, ώστε βιωματικά να διαπιστώσουν ότι οι προσευχές των πνευματικών Πατέρων και Μητέρων μας είναι αυτές που μας κρατούν ακόμα σε ένα πνευματικό αγώνα. Και μακάρι έτσι να δώσουμε αφορμή σε ένα παιδί που έχει τέτοια κλήση και κλίση, να έχει μια ανάμνηση της «αγγελικής πολιτείας». Πραγματικά οι μοναχοί και οι μοναχές αγωνίζονται να μιμηθούν τους Αγγέλους!
7. Ίσως τα παιδιά μας αναφέρουν κάτι για το παλαιοημερολογίτικο μοναστήρι της οσίας Ειρήνης στη Λυκόβρυση, για το οποίο έχουν ακουστεί πολλά και διάφορα. Επειδή το θέμα με το Παλαιό και το Νέο ημερολόγιο είναι τεράστιο, καλό θα ήταν να αποφύγουμε την έκτασή του. Ιερές Μονές της οσίας Ειρήνης υπάρχουν πολλές· μία κοντινή μας είναι εκείνη στον Καρελλά Παιανίας, στην Ιερά Μητρόπολη Μεσογαίας. Μπορούμε να πούμε στα παιδιά ότι την ημέρα της γιορτής της σε πολλούς ναούς και στα μοναστήρια της ευλογούνται τα μήλα, τα οποία παίρνουν άτεκνες γυναίκες ζητώντας από τη θαυματουργό Οσία να τους χαρίσει ένα παιδί, αλλά και άλλοι πιστοί ως ευλογία στον αγώνα τους.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, «Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας», εκδ. Ίνδικτος.
2. Θεοδώρας Χαμπάκη, ηγουμένης Ιεράς Μονής Οσίου Θεοδοσίου, "Η οσία Ειρήνη", εκδόσεις Ορθοδόξου Χριστιανικής αδελφότητας "Αγία Λυδία".
3. Βίος και Πολιτεία της οσίας Μητρός ημών Ειρήνης Ηγουμένης Μονής Χρυσοβαλάντου, έκδοση Ιεράς Μονής αγίας Ειρήνης Χρυσοβαλάντου Καρελλά Παιανίας.
4. Ιστολόγιο πρωτοπρεσβυτέρου Δημητρίου Αθανασίου (<https://fdathanasiou.wordpress.com/>), Θαυμαστές διηγήσεις από το Συναξάριο της Αγίας Ειρήνης της Χρυσοβαλάντου.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Βασιλείας γήινους πάλαι οὐκ ἔτυχες, ἀλλ' ἄφθάρτων στεφάνων νῦν σὲ ἡξίωσεν, ὁ
Νυμφίος σου Χριστὸς ὁ ὡραιότατος, ᾧ καθιέρωσας σαυτήν, ὅλη καρδίᾳ καὶ ψυχῇ,
Εἰρήνη Ὁσία Μῆτερ, Χρυσοβαλάντου ἡ δόξα, ἡμῶν δὲ προσφυγὴ καὶ βοήθεια.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΤΑ ΜΗΛΑ

Στον κήπο της άγιας Ειρήνης ήρθε μια μέρα ναυτικός
από την Πάτμο και της δίνει τρία μήλα, ευλαβικός.
Μου παράγγειλ' ο Άης Γιάννης να στα φέρω εδώ
Κυρά.
Προσκυνάει, χαιρετάει και σαλπάρει βιαστικά.

Άγια Ειρήνη, άγια Ειρήνη,
δος και σε μένα μια σταλιά,
αυτό το μήλο αναδίνει, θεϊκή μοσχοβολιά.
Άγια Ειρήνη, άγια Ειρήνη,
βόηθα να ζήσω ταπεινά,
μες του Χριστού μας την ειρήνη
και των αγγέλων τη χαρά.

Στον κήπο της άγιας Ειρήνης φύτεψε μια μικρή μηλιά,
δίπλα στη μαρμαρένια κρήνη, που παν και πίνουν τα πουλιά.
Όποιος ψάξει για τα μήλα, θε να βρει και τη μηλιά
και στις καρδιάς τα φύλλα μια ουράνια ευωδιά.

Άγια Ειρήνη, άγια Ειρήνη...

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Ο βασιλιάς

Τα παιδιά «τα βγάζουν» κι ένα τους γίνεται βασιλιάς. Ο βασιλιάς κάθεται κάπου, ενώ οι άλλοι απομακρύνονται για να διαλέξουν ποιο επάγγελμα θα παραστήσουν και με ποιες κινήσεις. Όταν καταλήξουν, επισκέπτονται τον βασιλιά, κι ακολουθεί ο παρακάτω διάλογος ανάμεσα στα παιδιά, που μιλάνε όλα μαζί «εν χορώ», και στον βασιλιά.

- Βασιλιά, βασιλιά, με τα δώδεκα σπαθιά, τι δουλειά;
- Τεμπελιά!
- Και τα ρέστα;
- Παγωτά!
- Είπε η γιαγιά να μας κάνεις μια δουλειά.
- Τι δουλειά;

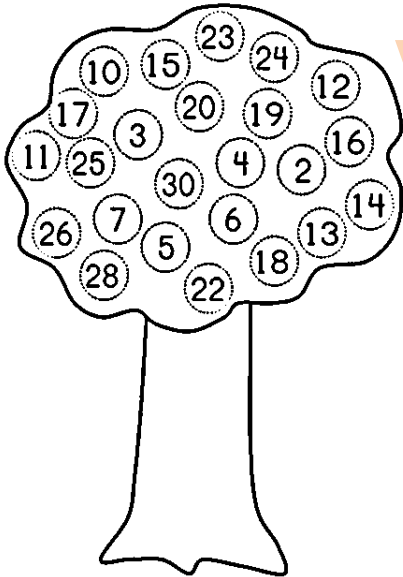
Τότε τα παιδιά μιμούνται, όλοι μαζί, τις κινήσεις του επαγγέλματος που διαλέξανε (π.χ. του γεωργού, της μοδίστρας, του μουσικού κλπ). Αν ο βασιλιάς το καταλάβει, το φωνάζει και κυνηγάει να πιάσει κάποιο απ' τα παιδιά, που με τη σειρά του γίνεται βασιλιάς. Αν ο βασιλιάς δεν καταλάβει τι δουλειά παριστάνουν, ξανακάθεται και ξεκινούν απ' την αρχή.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

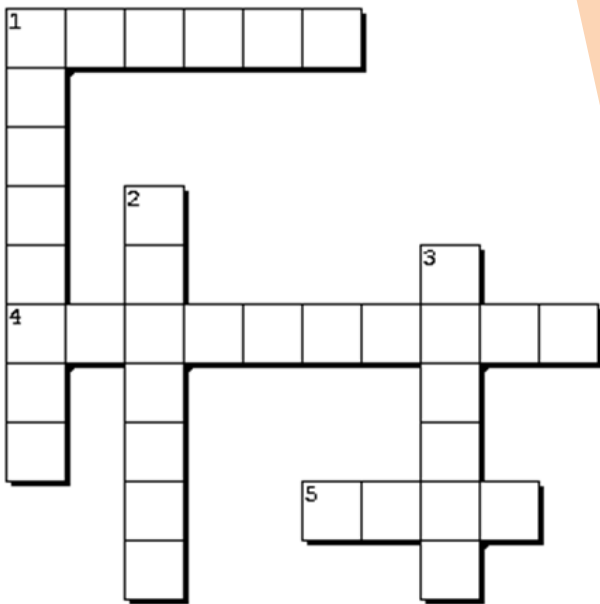

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1. Από τα 30 μήλα της παραδεισένιας μηλιάς λείπουν τα 6 που έκοψε ο απόστολος Ιωάννης. Ποιους αριθμούς είχαν;

2. Συμπληρώστε στο σταυρόλεξο τα ονόματα που ακούσαμε στο μάθημα.
Υπάρχουν:

Μία Οσία
Μία Γερόντισσα
Ένας Απόστολος
Ένας Πατριάρχης
Ένας Αυτοκράτορας
Ένας Γέροντας

3. Τα γράμματα από τα μέρη που ακούσαμε στο μάθημα μπερδεύτηκαν! Προσπαθήστε να φτιάξετε τις λέξεις σωστά:

ΤΡΥΧΥΟΒΛΑΑΝΟΣ
ΟΜΤΠΣΑ
ΚΚΙΠΑΑΠΔΑΟ
ΝΟΤΚΟΗΩΤΝΣΝΙΥΠΛ

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !